

Državnemu svetu RS
Komisija za lokalno samoupravo in regionalni razvoj
Šubičeva 4
1000 Ljubljana
meta.stembal@ds-rs.si

Zadeva: Problematika lahke frakcije odpadkov – pobuda DS RS za obravnavo tematike

Spoštovani,

Skupnost občin Slovenije je konec aprila prejela pobudo župana Občine Jesenice, Blaža Račiča, v zvezi s kopičenjem lahke frakcije odpadkov na regionalnih centrih za ravnanje z odpadki (CERO). Pobudo, da Skupnost občin Slovenije organizira sestanek in pripravi nabor možnih rešitev, sta podprla tudi župan Občine Komenda, Stanislav Poglajen in župan Občine Hrastnik, Marko Funkl. Tako je SOS sklicala sestanek in nanj povabila omenjene župane, predstavnika Zbornice komunalnega gospodarstva (ZKG), Gospodarskega interesnega združenja centrov za ravnanje z odpadki (GIZ SLO CERO) ter predstavnika Združenja občin Slovenije (ZOS (se seje ni udeležil)) in Združenja mestnih občin Slovenije (ZMOS).

Na delovnem sestanku je bila obravnavana problematika kopičenja lahke frakcije odpadkov.

Izvajanje obdelave mešanih komunalnih odpadkov je občinska gospodarska javna služba, izvaja se jo kot mehansko in biološko obdelavo. Težave nastajajo na področju lahke frakcije odpadkov, ki se je v nemalo primerih začela kopičiti na centrih za ravnanje z odpadki, ker za njeno končno rabo v Sloveniji ni rešitve na nivoju države. Dosedanji »sistem« je temeljil na tem, da se je lahko frakcijo izvažalo v sosednje države v energetske izrabo. Ko je Kitajska omejila odkup sekundarnih surovin, ki so bile pridobljene iz komunalnih odpadkov iz Evrope, so se v evropskih državah začele kopičiti večje količine plastičnih odpadkov, ki jih z visokimi stroški predelave v Evropi ni mogoče ekonomično predelati. Zato so se ti odpadki preusmerili v energetske izrabo, zaradi česar so objekti za energetske izrabo prišli do presežka goriva. Tako je cena sežiga lahke frakcije močno narasla, prav tako pa so sosednje države začele omejevati uvoz le-te.

V zvezi s tem so se nekateri župani že povezali in ministrstvo pozvali k razrešitvi težave, vendar pristojno ministrstvo kratkoročne rešitve ne vidi. Dolgoročne rešitve težave bi lahko bila termična izraba lahke frakcije odpadkov, vendar v praksi konkretni načrti v tej smeri

niso zaživali. Sežig komunalnih odpadkov je sicer državna gospodarska javna služba. V skladu z veljavno uredbo sicer Vlada ustanovi javno podjetje kot izvajalca javne službe, območje izvajanja pa je celotna Slovenija. Vlada lahko podeli koncesijo na območju ene ali več občin javnemu podjetju, ki ga je za izvajanje GJS ustanovila mestna občina, ki leži na območju teh občin. Vlada do sedaj še ni ustanovila javnega podjetja za vso Slovenijo, koncesijo za izvajanje termične obdelave imajo v Celju, v edini slovenski sežigalnici.

Poleg Celjske poznamo še cementarno Anhovo, ki je v zasebni lasti in lahko frakcijo uporablja kot gorivo za proizvodnjo cementa. Odpadki se uporabljajo v skladu z okoljevarstvenim dovoljenjem kot vir toplotne energije, potrebne za visokotemperaturni proces – to pa pomeni, da mora biti gorljivost odpadkov precej višja kot je gorljivost lahke frakcije odpadkov. To je tudi razlog, da od razpoložljivih 108.000 ton/leto kapacitet le 23.000 ton v sežig na Anhovo prihaja iz Slovenije. Preostanek količin visoke gorljivosti (ker je primešano precej dobro gorljive, vendar reciklabilne plastike) uvozijo iz Italije. Okvirno 23.000 ton RDF lahko sežgejo tudi v Celju.

Podatki Zbornice komunalnega gospodarstva kažejo, da v Sloveniji skladiščimo najmanj 96.960 ton odpadkov na regijskih centrih, deponijah in komunalnih podjetjih, ki bi jih lahko izkoristili za termično obdelavo – pridobivanje energije.

Obstaja sicer tudi možnost izvoza lahke frakcije v tujino, kar pa je stroškovno zahtevna rešitev, cena lahko poskoči v vsakem trenutku – s tem se ogroža tako izvajalca javne službe kot okolje. Dejstvo namreč je, da zaradi nastale situacije izvajalci obdelave mešanih komunalnih odpadkov lahko frakcijo skladiščijo na centrih za ravnanje z odpadki, prav tako pa jih odvažajo na različne druge lokacije, ker na centrih zmanjkuje prostora. Veča se nevarnost zaradi okoljske škode, pogosto se dogaja, da frakcija zagori, širi se neprijeten vonj, zbirajo se glodavci.

Na omenjeno problematiko že nekaj časa opozarja tudi GIZ SLO CERO. Cena termične obdelave zunaj Slovenije (za sežig in prevoz morajo poskrbeti CERO sami, ker javne službe sežiga pri nas ni) je v zadnjih letih zrasla za več kot 200 %, k ceni termične obdelave pa je potrebno šteti še stroške prevoza, ki je odvisen od oddaljenosti sežigalnice. Stanje na trgu se poslabšuje, nekatere sežigalnice že v naprej dogovorjene količine odklanjajo ali zahtevajo povečane kurilne vrednosti, ki jo RDF ne more doseči. Da bi zahtevane kurilne vrednosti dosegli je potrebno primešati reciklabilno plastiko, kar pa je v nasprotju z dolgoročnimi okoljskimi trendi v EU in Sloveniji. Na ministra so v mesecu marcu 2019 naslovili dopis s pozivom za razrešitev problematike in predlogi.

Združenje mestnih občin Slovenije je na delovnem sestanku izreklo podporo izdelanim predlogom kratkoročnih rešitev, medtem ko se Združenje občin Slovenije sestanka ni udeležilo.

Ker se težava z lahko frakcijo odpadkov (RDF) počasi širi na vse slovenske regijske centre in dobiva vseslovenski značaj so župani izrazili prepričanje, da je za učinkovito ukrepanje potrebna kar najširša podpora, zato predlagamo, da Državni svet obravnava pričujočo problematiko.

Lep pozdrav,

Jasmina Vidmar, l.r.
generalna sekretarka SOS

Pripravila: Barbara Horvat, sekretariat

